

PESMI IZ CIKLA „EROS“

T O N E S E L I Š K A R

PRIČAKOVANJE

Nedelja je danes.
Solnce je preplavilo mesto,
oleandri pred kavarno so pričeli cveteti,
ljudje hite v cerkev molit boga.
Jaz pa tu pri oknu sedim in gledam v vrvež potnikov,
ki so se vsuli iz postaje.
Vsakokrat, ko jih tako gledam,
je v meni tiho pričakovanje.
Morda jo bom ugledal ...
Ugledal med tisoči tujimi obrazi njen dragi, dobri obraz.
In je slika v meni že vsa jasna, kako se bom vrgel
v ta val tisočernih in jo otel zase!
In tako živim v pričakovanju in če je tudi tisočkrat ni,
je to vendar tisoč ur, ki so nji posvečene in meni.
Potem pa je zopet prazen ves trg pred postajo.
Potem pa le rožljanje lokomotiv in kriki kretničarjev
in železni jek odbijačev skozi dim in paro.

ŽENA

Nekoč, v silnih urah slutenj,
sem vzkliknil v nebo: Sedaj sem mož in te ljubim!
Pred obličjem mi je stal lik žene,
ki sem jo sanjal. Dleto mojega duha
je izklesalo v misel njen obraz
in vse, kar ustvarja v meni moža, je gorelo
in kipelo v moči te moje stvaritve.
Tokrat sem kričal od sreče, kajti
hrepenenje, ki raste, je sladko prekletstvo,
v katerega toneš vse bolj,

nič več se ga ne moreš otresti,
golta te kakor močvirje vse globlje,
stiska srce in te grabi za vrat —
zdaj, zdaj doseže obraz, usta, oči
in potem te nič več ni.

Si, o, dà, si!
Tvoj lik še vedno stopa po zemlji,
toda ti si samo še stvor svojih hrepenenj.

V vseh teh prikazih je mož, ki ljubi, kakor
steber, na katerega sam sebe priklepa in biča.

V vseh teh besedah je žena,
ki je nikdar ne dosežeš,
oblak, ki ima sto oblik in podob.

V vse to razmetavaš svoje življenje.
Sam sebi si prepad,
si utopljenec svojih tolmunov —
in čim bolj toneš,
tem bolj veš, da je žena, ki jo ljubiš,
le jadro, ki plove skozi valove tvojih poželenj.

OBRAZ V JUTRNJI SVETLOBI

Skozi prve luči jutrnje svetlobe sem videl njen obraz.
Nekdo je počasi, počasi, odgrinjal zastore noči,
neskončen molk je ležal v prebujenju,
kakor da so zemlja, vsi gozdovi, veter in bilke prisluhnili
skrivnostni pesmi gorečih src, ki sta se zatekli
v plašč noči in molčanja.

Kako neskončno lep je obraz v jutrnji svetlobi!
Ves zajet v rdečem svitu je kakor ena sama resnica
in vse je v njem zapopadeno:
vse, kar človek misli, sanja —

*vse, vse je narisano in oči govore in ustnice
in vsak smehlja je pesem,
ki jo je noč pisala skozi življenje.*

*Ej, da mi je dano biti barbar!
Vse bolj tonem v željo:
Z enim samim živalskim krikom
poteptati vse te pesmi,
vse te besede, besede, besede,
dvigniti njen jutrnji obraz na gole rame
in ga odnesti na sredjo stepe
med volkove in jastrebe
ter z njim ležati na zemlji
kakor dvoje semen divjih rož,
ki ju je veter po stepi razsul.*

EROS

*Ognjene strele grabijo v ozračje,
siv oblak se lomi in pretaka,
bele vode
in ves svod gori in moja misel,
ko te iščem skozi ves nebeški plamen.*

*Srce gori na zven ko noč v orkanu,
jaz pa ves pripet na steber misli
ljubim goreč nevihto svoje želje,
da se ves pogreznem v prvino,
kakor strela z neba v zrak,
da se raztreščim v milijon utripov,
da me ni,
pa vendar da živim
in se vam vsem, ki ste ljubezni željni, vdam
v plamenu žene, ki jo ljubim.*

*Da z mano vred prežgeš mi vso ekstazo!
Da se obraz razžari
kakor kri v razkošni uri,*

*da slišiš spev telesa, ko ga ves razgališ ženi,
ki je kot slap, ko se sprosti
in te zajame, z njim drviš v globino,
da si kakor val, ki vre iz dna morja.*

*In še pogledam skozi misel dlje in dlje.
In ko se sreča misel s smrtjo,
ko leži v zemlji žena,
zlita v prst in se pretvarja
v seme rož in bilk zelenih,
bi razkopal zemljo in jo poiskal —
in svoj obraz potopil bi v kosti
in pil bi smrt razkrajajočih se atomov.*

ZELENE BILKE SO POGNALE IZ TAL

*Zemlja gori pod stopinjami sejalca
in se vsa sloči v brazdah sprejemanja,
ves svod neba je razpaljen od solnca
in petje ptic izpolnjuje ozračje,
prepleteno z nitkami južnih vetrov.*

*Zelene bilke so pognale iz tal.
Rože cvetó. Tulipani plamené,
planine so zraščene s sinjino neba
in ko se noč razprostre,
slišiš zvenenje zemlje,
ki v nji semena kale.*

*Slišiš pesem srca.
Roko polagaš na svojo levo stran
in je mladost in pomlad.*

*Žena, poklekni na tla,
svoj obraz položi na prst,
s srcem se nagni nad trepet zemlje,
telo razprostri in se stopi z menoj.*

*Ves svod neba je oblit z mesečino
in stopinje objetih se gube v tišino,
prepojeno s kipečo ekstazo omam.*

POŽELENJE

*V so njeno bližino sem nesel s seboj v posteljo
in ves njen lik, ki sem ga z očmi zajel,
sem položil poleg sebe
in tako ves nanjo prižet, sem se pogreznil v noč ...
In sva bila sama.*

*Prazne so bile moje roke,
le v trepetu prstov sem čutil njeno dlan,
ki je še poprej ležala v moji,
poiskal sem v temini njen vrat,
vso njeno toplo, živo ognjeno kožo,
njene ustnice, katerih dah je bil spet z mojimi
in vse moje telo je gorelo:
Čutil sem val, ki je bil v naju,
in bilo mi je, kakor da sem morje,
ki se vihrajoče meče na obrežje,
zašumi, vzdihne in se vse vdano
vleže nazaj v globino.*

IMPRESIJA

*Droben dež trka na okno.
Mar so to drobni prsti tvojih misli,
ki so me dosegle skozi noč?*

*Mehko in nežno pozvanja na steklo.
Mar je to najine velike pesmi odmev?*

Ali pa je zli duh?

*Morda trka tako vest v človeku,
ki je s pestjo udaril ženo v srce?*

Kaj jaz vem.

*Droben dež trka na okno.
Zunaj je vse temno,
spodaj pod oknom je nekdo zaklel v noč.*

PESMI IZ CIKLA „EROS“

TONE SELIŠKAR

VETER

*Veter je pribežal mimo okna
in se stekla dotaknil,
da je zvok njegov kakor tvoj,
ki hrepeniš po meni v daljavi.*

*Morda pa ti šepečeš ob oknu?
Ali pa so zvoki nežne popevke,
ki jo poje mlad fant na poljski stezi?*

*Počakaj, da okno odprem!
Svoj obraz bom potopil v ta zvok
in vem, da bo čul šepet:*

*Jaz sem, jaz,
radostni drug tvojih misli!*

PISMO

*Mesto žari pod menoj in dež rosi,
da so asfaltne ceste ko svileni trakovi,
hiše spe,
cestne svetilke mežikajo v noč
in njih odsevi srebré tok, ki se izgublja v temó.*

*Ogromni oblaki so s sidri prikovani v nebo.
Drevesa šepečejo,
iz odprtega okna nekje je planil zagoneten krik,
nekje dete joče,
visoko nad menoj prhutajo krila divjih gosi,
ki hite gnezditi na jug.*

*Glej in v samoti, ko se človek
otrese vsega zla, ko mu je pogled jasen,*

*da prodira noč,
ko je odprt na zven kakor oblak, ki se prekolje,
da je misel čista kakor kaplja rose
in srce umirjeno kakor veter,
ki se je naslonil na veje dreves —
tako je z meno.*

*Močan sem,
da bi z rokami objel ves svod neba,
svojo glavo bi na oblak naslonil
in vsem tistim pticam, ki hite na jug, sporočil:
Dajte, ptice, ponesite ji to vročo misel!*

*Tebe ni, pa vendar si!
Vsepovsod, še v šelestu listov dreves te slišim
in v mojih stopinjah je zarisan sled tvojih nog.*

*In že se dviga na vzhodu jutrnji sij.
Rdeč val svetlobe je zajel nebo.*

VIHARNA NOČ

*Mrka noč leži nad morjem.
Tam nad grebeni skal preži vihar
in rjove v noč.*

*Iz vseh strani neba divja orkan,
kot da bi tisoč jezdecev vihralo skozi zrak,
se vzpenjalo v nebo,
trobilo bojno pesem smrti.*

*Tisoč krikov besne konjenice
se spreminja v dolg, zategel vrišč zemlje,
neba, morja —
in val rohni
in burja orje, trga, ruši, lomi,
poje blazno pesem srda in nevolje.*

*In v meni kljuje strah!
Ko se naslanjam v viхро,
me hladni dah zajema,
da sem ves majhen, ves samotен:
ko seme strgano iz tal
in vrženo v vrtinec razbesnele konjenice
ter sam ne vem, v kaj bi planil:
v smrt, vihar, ljubezen, srečo,
kri, objem, upor . . . ?*

*Tuleča zver mi trka v okno
in se reži, spakuje,
razločno vidim njen obraz, ki se zaganja v šipo,
vidim ostre kremplje,
strupeno žrelo,
jezik, plameneč goltanec.*

*Jaz pa bi zbežal rad,
se skril,
še rajši pa obraz pokrila z dlanmi
ter se ves vdan podal:
daj, vgrizni,
zasekaj v vrat, da brizgne kri!*

*Noč besni.
Nemir gori.
Da bi vsaj dete bila!
Naslonil bi se k tebi!
položil lice v tvojo mehko dlan
in nič se ne bi bal.*

*Jaz pa sem mož.
Jaz sam sem viharна noč!*

*Jutro se vžiga, nebo se iskri,
jaz pa sem vso noč tebe iskal.*

RAZKOŠJE

*Med hiše je neslišno padla noč.
Zunaj mestnih zidov goré morda na nebu zvezde,
ali pa je mesec nad poljem
zajel v svojo belo otožnost vas in gozd.*

*Tu je le električna luč
in obzidana ulica,
zamolkel šum beznic valovi skozi okno,
nagli koraki drse po tlaku
in železne rešetke jetnišnice preže v temo.*

*In v vsem tem so štiri stene in midva.
In neskončen mir.
Na vse pozabljam ob tebi,
zdi se mi, da sva pogreznjena v globočino,
kjer ni ničesar več.*

Le mir in ubrani molk.

*Tedaj se je, kakor prikazen, zasidral
med moje in tvoje obličje in v sanje,
ki mi jih ustvarja tvoj goreči utrip srca,
prepaden obraz izza jetniške rešetke.*

Bel, medel, hrepeneč pogled uklenjenega moža.

*Pa mu ne moreva dati drobčka najine sreče!
Vzpeti se k njemu in reči:
Na, vzemi, brat, ki hrepeniš!*

*Pa je zopet noč in so sanje,
morda goré na nebu zvezde,
ali pa je mesec zunaj na polju ...*

*Midva pa v razkošju najinih gorečih misli
pozabljava na vse prikaze gorja.*